

Työn tekemisen muodot IT- ja media-aloilla

Jussi Linkola & Tapani Martti

URA OHJAIN+

Tässä artikkelissa on kuvattu erilaisia työn tekemisen, työsuhteiden ja toimeksiantosuhteiden muotoja IT- ja media-aloilla. Artikkelin tarjoaa tietoa näiden alojen työttömille työnhakijoille perustuen vuodenvaihteessa 2024–25 saatavilla olleisiin tietoihin.

Perinteinen työsuhteen muoto, eli toistaiseksi voimassa oleva, kokoaikainen työsuhde on edelleen monen työntekijän kannalta ideaali. Se tarjoaa jatkuvuutta ja taloudellista turvallisuutta. Muut työnteon muodot ovat kuitenkin yleistyneet työmarkkinoilla monella alalla, kuten IT- ja media-aloilla. Taustalla ovat osaltaan työnantajien tarpeet, mutta työntekijälle ne voivat tarjota joustavuutta työn määrään ja työaikojen sijoittumiseen eri vuorokaudenajoille, viikoppäiville ja vuodenaajoille. Kääntöpuolena työntekijän kannalta saattaa olla toimentuloon liittyvän epävarmuuden kasvaminen. Muu kuin toistaiseksi voimassa oleva, kokoaikainen työsuhde voi uransa alussa olevalle kuitenkin olla ainoa mahdollisuus saada alan tehtävistä työkokemusta. Sitä yleensä vaaditaan toistaiseksi voimassa olevan, kokoaikaisen työsuhteen saamiseksi.

Työllistymisen muodot voidaan työntekijän näkökulmasta jakaa karkeasti työn varmuuden ja jatkuvuuden mukaan:

1. Pysyvä ja kokopäiväinen työsuhde on lähtökohtaisesti jatkuva ja varma tapa työllistyä.
2. Määräaikainen työsuhde on sellainen, jonka kesto on ennalta määritelty.
3. Osa-aikaisessa työsuhteessa työtunnit eivät vastaa täyttä työaikaa. On olemassa myös niin sanottuja nollatuntisopimuksia, joissa sovituille ajanjaksolle ei välttämättä ole tarjolla yhtään työtuntia.
4. Vuokratyössä vuokratyöfirma vuokraa työntekijän asiakasyritykselle. Työsuhde on yleensä määräaikainen ja joskus myös osa-aikainen.
5. Kevytyrittäjä tekee työtä toimeksiantosuhteessa yhdelle tai useammalle asiakkaalle ja laskuttaa työnsä laskutuspalvelun kautta. Laskutuspalvelu maksaa verot ja hoitaa muut pakolliset velvoitteet.

6. Yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi) tekee työtä toimeksiantosuhteessa yhdelle tai useammalle asiakkaalle ja laskuttaa työnsä toiminimensä kautta. Yrittäjä huolehtii pakollisista maksuista, eli maksaa omat veronsa, perii ja tilittää arvonlisäverot ja huolehtii yrittäjän eläkevakuutusmaksusta, jos yrityksen liikevaihto niin edellyttää. Toiminimiyrittäjyys on yleensä kohtalaisen pienimuotoista, ja yrittäjä toimii yleensä yksin.
7. Yrittäjyys tarkoittaa yrityksen perustamista, kenties sijoituksia toimitiloihin ja laitteisiin sekä mahdollisesti työntekijöiden palkkaamista.

Seuraavaksi tutustumme tarkemmin työn tekemisen eri muotoihin.

Työskentely työsuhteessa tai toimeksiantosuhteessa

Työtä voidaan tehdä

a) työsuhteessa, jolloin siitä saatava korvaus on palkkaa

tai

b) muussa sopimussuhteessa, jolloin kyseessä on toimeksiantosuhde ja siitä saatava korvaus on työkorvausta. (Verohallinto 2019.)

Jos osapuolten välillä on työsopimus, on kyseessä työsuhde. Työsopimuksella työntekijä sitoutuu henkilökohtaisesti tekemään työtä työnantajan lukuun tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan (Finlex 2001). Työsuhteessa työnantajan on toimitettava palkasta ennakonpidätys ja järjestettävä työntekijälle lakisääteiset vakuutukset, jotka ovat työntekijän eläkevakuutus, tapaturmavakuutus, ja työttömyysvakuutus (Verohallinto 2019).

Jos työn suorittaja harjoittaa elinkeinotoimintaa esimerkiksi toiminimellä tai osakeyhtiömuotoisesti, on kyseessä toimeksiantosuhde (Verohallinto 2019).

Työkorvausta käsitellään verotuksessa kuin työsuhteessa saatua korvausta eli palkkaa, kun ansiotoiminta on hyvin pienimuotoista:

Jos työkorvauksen saajan ansiotoiminta on hyvin pienimuotoista, työkorvaus on saajansa henkilökohtaista ansiotuloa. Tällöin on kyse yleensä yksittäisistä ja satunnaisista työsuorituksista, joiden tekijä ei harjoita yritystoimintaa, mutta ei ole myöskään työsuhteessa työn teettäjään. Esimerkiksi, jos työsuhteessa oleva juristi laatii naapurilleen perukirjan tai laskentatoimen opettaja hoitaa shakkikerhon kirjanpidon, tällaisesta työstä tekijälle maksettu korvaus on kyseisen henkilön ansiotulona verotettavaa työkorvausta.

Palkka ja työkorvaus verotuksessa, Verohallinto 2019.

Erilaisia työsuhteita

Työsuhteessa tehtävä työ voi olla kokopäiväistä tai osa-aikaista. Työsuhde voi olla voimassa toistaiseksi tai se voi olla määräaikainen, jolloin työsuhteen kesto on päätetty etukäteen. Määräaikaisuuden perusteena voi olla esimerkiksi sijaisuus, sesonkityö tai projektin kesto. (Jobly 2017.)

Osa-aikaiseen työhön liittyvät sanotut nollatuntisopimukset. Nollatuntisopimus tarkoittaa, että työntekijälle ei sovitulla ajanjaksolla, esimerkiksi viikon aikana, välttämättä ole tarjolla ollenkaan työtä (Työsuojelu.fi 2024).

Pysyvä ja kokoaikainen työsuhde on työlainsäädännön perinteinen lähtökohta ja siitä poikkeavia työn tekemisen muotoja kutsutaan epätyypillisiksi työsuhteiksi (Tieteen termipankki 2024).

Vakituinen, toistaiseksi voimassa oleva työ tuo turvaa ja vakautta, ja on varmasti suurimmalle osalle työntekijöistä mieleisin vaihtoehto. Varsinkin media-alalla määräaikaiset ja muut epätyypilliset työsuhteet ovat kuitenkin hyvin yleisiä, ja työsuhde on usein sidottu esimerkiksi av-tuotannon keston. Esimerkiksi elokuva- ja tv-alalla työskentelevien työhyvinvointia selvittävän kyselyn (Vanttola & Ansio 2024, 66) 621 vastaajasta alle 7 % ilmoitti työskentelevänsä vakituudessa työsuhhteessa. Myös IT-alalla on paljon epätyypillisessä työsuhhteessa olevia.

Vuokratyö

Vuokratyössä työnantajana toimii henkilöstöpalveluja tarjoava yritys, joka vuokraa työntekijän asiakasyritykselle. Asiakasyritys on vuokratun työntekijän työpaikka, mutta vuokratyö vastaa työsuhteesta ja maksaa työntekijän palkan. (Jobly 2017.) Useat vuokratyöfirmat välittävät IT-alan työntekijöitä. IT-alalla Suomessa asiakasyritykseen sijoitettuja vuokratyöntekijöitä kutsutaan usein konsulteiksi. Myös media-alalla vuokratyömahdollisuuksia on ollut tarjolla (Journalisti 2016), mutta tällä hetkellä alan töitä välittäviä yrityksiä ei juurikaan löydy.

Vuokratyötä tarjoavia yrityksiä Suomessa:

- [StaffPoint](#)
- [Adecco \(IT ja teknologia\)](#)
- [Poolia](#)

Vuokratyö voi olla mahdollisuus kokeilla työskentelyä erilaisissa yrityksissä. Vuokratyötä voi tehdä keikkaluontoisesti tai pidemmällä sopimuksilla, ja vuokratyön kautta on myös mahdollista löytää pysyvä työpaikka.

Vuokratyösuhteet eivät aina takaa työntekijälle täyden työajan palkkaa. Työsopimukset vaihtelevat paljon siinä, kuinka paljon ne tarjoavat työntekijälle joustavuutta ja vapautta, mutta niihin liittyy käytännössä aina epävarmuutta töiden ajoittumisen ja tulojen jatkuvuuden osalta.

Työsuhteen ja toimeksiantosuhteen välimaastossa

Aina ei ole yksiselitteistä, onko kyseessä työsuhde vai toimeksiantosuhte. Esimerkiksi alustatyössä korvaus voidaan maksaa palkkana tai työkorvauksena, ja työntekijän verotuksen ja korvauksen maksajan velvollisuuksien kannalta on tärkeää tunnistaa, kummasta on kyse (Verohallinto 2024).

Alustatyö

Alustatyö tarkoittaa digitaalisten alustojen kautta välitettyä työtä (Työterveyslaitos n.d.). Esimerkiksi Suomalainen Freedomly Oy (2024) tarjoaa alustaa, jonka välityksellä asiakas voi tilata freelancerin toteuttamaan muun muassa markkinointia, sisällöntuotantoa, verkkosivuja, graafista suunnittelua ja valokuvausta.

Alustoja luovien sisältöjen tekijöille:

- [Freedomly.io](https://freedomly.io)
- [99designs](https://99designs.com)
- [Fiverr](https://fiverr.com)

Ohjelmointityön alustatyön välittäminen on luonteeltaan kansainvälistä. Alustoja ovat esimerkiksi:

- [Topal](https://topal.com)
- [Gun.io](https://gun.io)
- [Turing](https://turing.com)

Tilastokeskuksen (2023) mukaan vuonna 2022 alustatyötä oli tehnyt 3,9 prosenttia Suomen 15–64-vuotiaasta väestöstä. Suurin osa tästä joukosta (1 prosentti väestöstä) teki myytäväksi valmistettujen tai hankittujen tavaroiden myyntiä alustojen kautta.

Sisältöpalveluja alustojen kautta tarjosi 0,8 prosenttia, IT-palvelujen osuus oli vähäistä.

Noin 0,5 prosenttia sai alustatyön kautta vähintään neljäsosan ansiostaan. (Tilastokeskus 2023.)

Alustatyö ei siis media- ja IT-aloilla ole toistaiseksi kovin yleistä, mutta sen kautta on mahdollista vähintäänkin hankkia jonkin verran lisäansioita.

Esimerkiksi Freelomly.io (2024) maksaa asiakkaalta saadun korvauksen työn suorittaneen yrityksen tilille (työkorvaus), joka siis edellyttää, että työn tekijällä on yritys tai hän on toiminimiyrittäjä, tai korvauksen voi laskuttaa kevytyrittäjänä laskutuspalvelun kautta.

Ulkomaalaisen sivustojen kautta saadut korvaukset ovat ansiotuloa, ja niistä täytyy maksaa veroja Suomeen. Tulot täytyy ilmoittaa veroilmoitukseen ja veroa voi maksaa ennakkoverona verovuoden aikana. (Verohallinto 2025.)

Pieniä ja rajattuja tehtäviä tarjoavaa alustatyötä kutsutaan mikrotyöksi. Mikrotyö on palkkatyötä, joka koostuu hyvin lyhytkestoisista työtehtävistä. Työ on jaettu pieniin osiin, joita suoritetaan hajautetusti Internetin yli. Yksittäinen mikrotyö kestää sekunneista muutamiin minuutteihin. (Wikipedia 2020.)

Freelance-työ

Freelance-työksi kutsutaan lyhytkestoisia töitä, joita työntekijä tekee yhdelle tai useammalle toimeksiantajalle. Yleensä työt ovat tilapäisiä, ja freelancer voi vapaasti ottaa toimeksiantoja eri asiakkailta. Freelancer voi toimia yrittäjänä tai työsuhteessa. (Akavan eritysalat n.d.)

Esimerkiksi freelance-journalisti voi tehdä juttuja useille mediataloille ja graafikko voi tehdä suunnittelua useille eri toimeksiantajille. Samoin www-suunnittelija voi tilauksesta toteuttaa asiakkailleen verkkosivuja ja tehdä niihin päivityksiä.

Freelance-pohjainen toiminta voi tuoda työhön joustavuutta ja vapautta, mutta toisaalta myös epävarmuutta tilausten ja tulojen jatkuvuuden osalta. Palkkioihin, palkkioihin ja hinnoitteluun antavat suosituksia työntekijöitä edustavat eri alojen ammattijärjestöt.

Kevytyrittäjäisyys

Kevytyrittäjä toimii yrittäjämäisesti ilman omaa yritystä. Kevytyrittäjä laskuttaa työnsä laskutuspalveluyrityksen kautta, joka maksaa korvauksen palkkana tai työkorvauksena. (Verohallinto 2023.)

Kevytyrittäjäisyys voi olla hyvä tapa kokeilla yrittäjäyyttä ennen oman yrityksen perustamista. Laskutuspalvelua käyttämällä ei tarvitse huolehtia kirjanpidosta muista yrityksen edellyttämistä käytännön asioista. Laskutuspalvelu veloittaa korvauksen prosenttiosuutena asiakkaalta laskutettavasta työstä tai kiinteänä veloituksena jokaisesta laskutuksesta. Kevytyrittäjänä joudut kuitenkin huolehtimaan yrittäjän eläkevakuutuksesta, jos vakuutuksen ehdot täyttyvät. Tästä enemmän Yrittäjäisyys-otsikon alla.

Kevytyrittäjyys voi sopia esimerkiksi päätyön ohessa tehtävien töiden laskuttamiseen ilman oman yrityksen perustamista. Täysipainoisempaa toimintaa varten kannattaa perustaa yritys.

Elinkeinotoiminnan harjoittaminen, yrittäjyys

Yritysmuotoisessa toiminnassa työn suorittaja toimii toimeksiantosuhteessa työn tarjoajaan eli asiakkaaseen, tai yleensä useampaan asiakkaaseen.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimiyrittäjyys)

Toiminimiyrittäjyys on kevein yritysmuoto ja se sopii hyvin pienimuotoiseen, yrittäjän omaan työpanokseen perustuvaan yritystoimintaan (Suomi.fi n.d.). Toiminimiyrittäjä voi ottaa vastaan toimeksiantoja eri asiakkailta ja saada työstään työkorvausta laskuttamalla asiakkaitaan. Yksityinen elinkeinonharjoittaja on henkilökohtaisesti vastuussa yrityksen veloista ja sopimuksista ja vastaa niistä tarvittaessa omaisuudellaan (OP Ryhmä n.d.).

Jos yritystoiminnan perustaminen edellyttää esimerkiksi lainan ottamista ja investointeja, ei toiminimiyrittäjyys ole hyvä vaihtoehto, vaan kannattaa valita jokin muu yritysmuoto (OP Ryhmä n.d.).

Yrittäjyys

Suomen yleisin yritysmuoto osakeyhtiö, ja se sopii kaiken kokoiseen yritystoimintaan. Toisin kuin yksityinen elinkeinonharjoittaja, osakeyhtiön osakas vastaa yhtiön sitoumuksista ja velvoitteista vain sijoittamallaan pääomalla. (Suomen Yrittäjät n.d. a)

Muita yritysmuotoja ovat avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osuuskunta ja franchising-yrittäjyys (Suomen Yrittäjät n.d. a). Yrittäjyys vaatii sitoutumista ja sinnikkyyttä, yrittäjänä vastaat itse toiminnan kehittämisestä ja kannattavuudesta (Suomen Yrittäjät n.d. b). Jos olet perustamassa yritystä, tutustu tarkemmin eri yritysmuotoihin ja niiden soveltuvuuteen omaan toimintaasi.

Yrittäjän eläkevakuutus eli YEL-vakuutus

Yrittäjän ja kevytyrittäjän on otettava yrittäjän eläkevakuutus, jos tietyt ehdot täyttyvät. Jos työskentelet yrityksessäsi, olet toiminut yrittäjänä yli 4 kuukautta ja YEL-työtulosi eli työpanoksesi arvo 12 kuukaudelta on vähintään 9208,43 euroa (vuoden 2025 YEL-raja), sinun tulee ottaa YEL-vakuutus. (Suomi.fi 2024.)

Tämä artikkeli on kirjoitettu osana Uraohjain+-hanketta, joka on Stadin ammattiopiston, Laurea-ammattikorkeakoulun ja Metropolia Ammattikorkeakoulun yhteiskehittämishanke. Hanke on EU:n osarahoittama.

Lähteet

Akavan erityisalajat n.d. Freelance-työ. Haettu 9.12.2024.

<https://www.akavanerityisalajat.fi/jasenyys/yrittaja-jasenena/freelance-tyo/>

Finlex 2001. Työsopimuslaki. Haettu 5.2.2025.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010055>

Freedomly Oy 2024. Löydä freelancer-töitä. Haettu 12.12.2024.

https://freedomly.io/start_selling

Jobly 2017. Tunnetko työn eri muodot? Alma Media Oyj. Haettu 11.12.2024.

<https://www.jobly.fi/artikkelit/tyonhakijoille/tunnetko-tyon-eri-muodot>

Journalisti 2016. Vuokratyö tuli media-alalle. Haettu 13.12.2024.

<https://journalisti.fi/artikkelit/2016/09/vuokraty-tuli-media-alalle/>

OP Ryhmä n.d. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Haettu 11.12.2024.

<https://www.op.fi/yriytykset/asiakkuus/yksityinen-elinkeinonharjoittaja>

Suomen Yrittäjät n.d. a. Yrittäjämuodot. Haettu 11.12.2024.

<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yrittajamuodot/>

Suomen Yrittäjät n.d. b. Mitä yrittäjäyys on? Haettu 6.2.2025.

<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/mita-yrittajajyys-on/>

Suomi.fi n.d. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Haettu 11.12.2024.

<https://www.suomi.fi/yriytykselle/yriytyksen-perustaminen/yrittajamuodot/opas/yksityinen-elinkeinonharjoittaja>

Suomi.fi 2024. Yrittäjän eläketurva YEL. Haettu 12.2.2025.

<https://www.suomi.fi/palvelut/yrittajan-elaketurva-yel-elaketurvakeskus/bbb4369d-048c-4a0d-88d4-e06e4f7977ea>

Tilastokeskus 2023. Alustatyö on yhä vähäistä mutta ulkomaalaistaustaisten keskuudessa suosittua. Haettu 12.12.2024.

<https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/alustatyo-on-yha-vahaista-mutta-ulkomaalaistaustaisten-keskuudessa-suosittua>

Tieteen termipankki. 2024. epätyypillinen työsuhde. Haettu 19.12.2024.

https://tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:ep%C3%A4tyypillinen_ty%C3%B6suhde

Työterveyslaitos n.d. Alustatalous. Haettu 12.12.2024.

<https://www.ttl.fi/teemat/tyoelaman-muutos/alustatalous>

Työsuojelu.fi 2024. Vaihteleva työaika. Haettu 2.1.2025.

<https://tyosuojelu.fi/tyosuhde/tyoaika/vaihteleva>

Vanttola, P. & Ansio, H. 2024. Ammattilaisten jaksaminen ja terveys riippumattomien tuotantoyhtiöiden elokuva- ja tv-tuotannoissa. Työterveyslaitos.

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/150064/TTL-978-952-391-195-6.pdf>

Verohallinto 2019. Palkka ja työkorvaus verotuksessa. Haettu 8.1.2025.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48037/palkka-ja-ty%c3%b6korvaus-verotuksessa/#3.1-sopimus-l%C3%A4ht%C3%B6kohtana>

Verohallinto 2023. Kevytyrittäjä – näin hoidat veroasiat. Haettu 11.12.2024.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/uusi-yritys/kevytyrittaja/>

Verohallinto 2024. Digitaalisen alustan kautta työskentely Haettu 8.1.2025.

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/ansiotulot/digitaalisen-alustan-kautta-tyoskentely/>

Verohallinto 2025. Tulot somekanavista – henkilöasiakkaat. Haettu 8.1.2025.

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/ansiotulot/sometulot/>

Wikipedia 2020. Mikrotyö. Haettu 5.2.2025.

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Mikrotyö>

Artikkeli on julkaistu alun perin Metrospektiivi Popissa:

Linkola, J. & Martti, T. 2025. Työn tekemisen muodot IT- ja media-aloilla. Julkaistu 25.2.2025. Metrospektiivi Pop. <https://urn.fi/urn:nbn:fi:muas-issn-2984-4126-46>

Uraohjain+ on Stadin ammattiopiston, Laurea-ammattikorkeakoulun ja Metropolia Ammattikorkeakoulun yhteiskehittämishanke. Hanke on EU:n osarahoittama.

Lisenssi: [CC BY-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)